

Severni poligonalni zaključek ^{ima} in rebra sloneča na kamnoseško odličnih 4 konzolah. 2 doprsna angela s ščitoma, na enem se križata 2 meča, na drugem dva ključa.

Na zaključni steni ~~na~~ sta 2 bradati glavi, z deljenimi bradami in bujnimi kodrastimi lasmi, 1.pol.15.stol.

V juž. kotu je kratka bradata glava s kodrastimi lasmi, ki drži pred seboj napisni trak, sedaj gladek, mogoče podoba mojstra.

Na slavoloku sta vzdani še dve konzoli, Ena je bogato kodrasta figura z odprto knjigo. Druga je dopasna bogato kodrasta figura z molitveno sklenjenimi rokami. Spodaj so stilizirani oblaki.

Slike na steni v prvotni apsidi so žal ometane. Samo na oboku se še vidijo sledovi barve.

Stele, CXIX, 13.10.1946, str. 24-24.

Slika zunanjsčine c.

11.Slov.1927, št.152, št.29.

Zazidani poznogotski portal ima na levem podstavku napis: 1586

SOGN

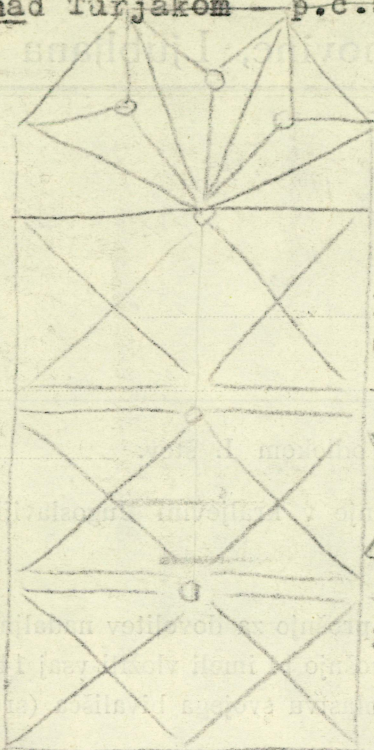
Sokel na sev. strani, ki je bil restavriran, je pol porašen, in neobhodno potrebno je popravilo. Površno je bila pokrivajoča skala vzdana, treba bo vestnega delavca, ki bo restavriral. Deloma nevarno, že ogroža varnost stene. Nujno!

Stele XVI, 25.3.1923, str. 19.

Sedanji prezbiterij v širini gl.ladje prvotno odprt 5kotnik. Gotski oboki podrti. Pod streho se vidi vrh sten. Barva zelena in rdečkasta in neke dekoracije.

Novi obok je baročna banja, oprta na notranje nosilno arhitekturo.

Ladja ima na zap. strani trikoten apsidalni zaključek in je zgodnje gotško obokana. Ob slavoloku sta vzdani dva figurirana sklepnika, verjetno iz podrtega oboka sedanjega prezbiterija. Ladja je dvodelna. Oboki križasti in slone na

osmerokotnih stebrih. Arhitektura ima staro, verjetno renes.

Na sev. strani je prizidana gotško obokana kapela.

Na steni dve plasti fresk, zgošnje 15.stol., spodnje 1.pol.14.stol. Splačalo bi se preizkajati. Za str. oltarjem Marijino kronanje. V atiki se zgoraj vidi ostanek gotške freske.

Vel.oltar z dobro sliko sv. Ahaca, konec 17.stol.

Str. oltarj v jedru iz 1.pol.17.stol. z novejšimi kipi iz 18.stol.

Zelo v slabem stanju je južni oltar in je naslikano na steno (sv. Ana) 2.pol.18.stol.

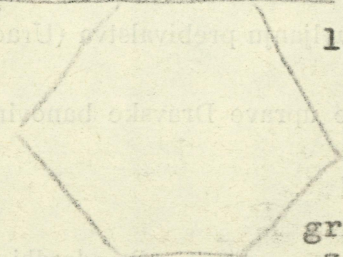
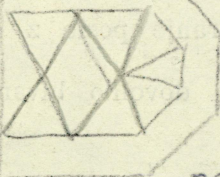
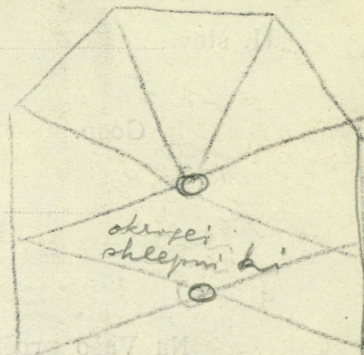
Ob stebru sredi cerkve oltar sv. Križa s sliko celovškega Kristusa in zlesnim križanim iz okr. 1400. Glavo ima močno nagnjeno, dobro delo, novejše barvanje. Prsti desne roke odbiti.

Na vel. in na enem str. oltarju slikani antependiji.

V sev. steni je vzdana plošča z napisom: her Pan-gracz von avrsperg....

3 grbi (zvezda, vol in dva leva s krogli) 1487.

Stele, CXXVI, 18.4.1937, str.25-28.

Die Z.K. widerrät zum besseren Anschlusse des Dachstuhles an das Mauerwerk eine gotische Hohlkehle in Portlandzementmörtel auszuführen, und empfiehlt

an deren Stelle eine einfache Schräge. Ebenso spricht sich gegen die Umgestaltung der Eingangstür in gotischen Formen und die Reparatur der malerisch geborsteten, in Hlabgrund geformten Treppe zu derselben aus. Mit der Sicherung des Dachstuhles erklärt sich die Z.K. einverstanden. Am Mauerwerke wären nur die nothwendigen Arbeiten vorzunehmen. Die Haussteinteile (Portalgewände und Fenstermasswerk) sind ohne jede Ergänzung wieder solid, aber möglichst unauffällig mit dem übrigen Mauerwerke zu verbinden, die Fensterstöcke zu erneuern oder zu reparieren.

MDZK: št.III.F.8,1.1909,str. 299: Tätigkeitsberichte.

Na zasedanju " Dr. za kršč. um" je župnik Sitar v svojem predavanju o cerkvah katerih podolžna os ni ravna marveč razmaknjena, omenil ~~ta~~ novomeški kapitelj, sv. Primož nas Kamnikom, Svibno, Prapreče, Polhov gradec in sv. Ahac nad Turjakom. O zadnji pravi, da ima zidove iz neoklesanega kamna in ravnotak je stolp, kateremu ljudje pa ne rečejo " stolp" ker se jim zdi prenizek. Verjetno je bila cerkev zidana iz ostankov nekdanjega tabora. Ima dva prezbiterija, eden je postavljen izven osi. Ima tudi dve ladji. Nekdaj je bila patron c. M.B.Mogoče sta se nekoč v c. častila oba, vsak v svojem prez bit.Mogoče pa se je spremenil patronat, ker so bili Turjačani lastniki cerkve(na Ahacijev dan je Andrej Turjaški pri Sisku premagal Turke).

Zg.Danica, 1.1899,str. 167.

Cerkev zgradili Turjačani, njihov grb na zvoniku ima 1.1485. Za časa Valva-zorja je imela c. 13 oltarjev, sedaj jih ima 5.

Zg.Danica, 1.1855 1903,str. 185.

Podružnica sv. Ahaca v škocjanski fari pri Turjaku ima v zvoniku, kateri je ločen od cerkve, dva stara zvonova: Veliki ima zgoraj napis: "Ad honorem beatae Mariae Virginis et S. Achacii, quibus patronis fusa est haec campana". Pod tem napisom malo nižje pa: "D. Balthaseri Burzeri pro AOR canonici labacensis et loci parochi." Spodaj na zunanjem rebu je zapisano: "In namen Gottes bini durch das Feuer geflossen, Adam Kohhel hadt mich zu Laibach gessen Anno 1647."

Manjši zvon je spodaj zelo pokvarjen, edbiti del je pritrjen z žebelji m jarma. Zgoraj ima napis: "Christus rex venit in pace, Deus homo factus est et verbum caro factum est." Na spodnjem rebu pa se bere: "R.D. Balthaseri Burzeri pretenetarij apostolici et loci parochi Nicelaus Boset me fecit anno (MDCLII refusam opus hoc tempore)". Besede v oklepaju se nahajajo v edbitem delu, kate ri je pritrjen na jarmo.

M. S. Mali zapiski, IMK IV. 1894, str. 214.

Zvonovi z napisi in zvonarjevi imenom:

Ljubljanski zvonarji: Adam Kokbel - Njegov zvon iz leta 1647 visi v podružnici sv. Ahaca fara Škocjan pri Turjaku in ima daljši napis. (Izv. 1894. str. 214.)
I. Šašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem, Carniola III., 1912., zvezek IV., str 225.

Ljubljanski zvonarji - Nicolaus Boset - V podružnici sv. Ahaca visi njegov zvon iz leta 1612. (Podatke glej zgoraj.)

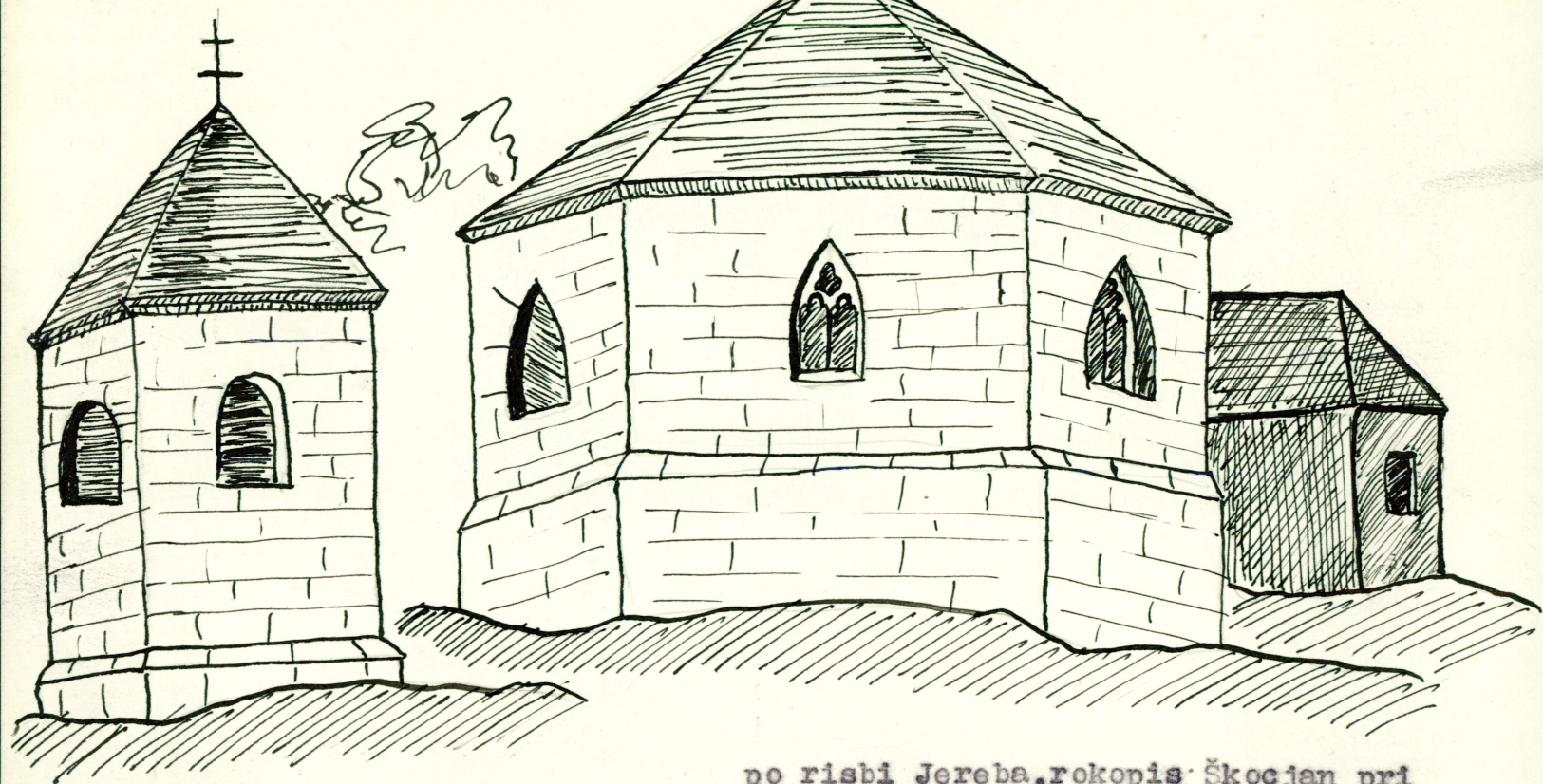
Posvečena materi božji. Blizu nekdanjega pevskega kora na steni kamen, ki pove leto zidanja ((to seveda ni res!)) "Her Oancratz von Avrsperg, Ana Francepany gravine zu Vegli zu Seng vnd ze Modrusch - 1485". (po Dimitzu).

Po znani pri Sisku se spremenil patrocinijski. (64)

1528 Turki napadli cerkev, ker niso mogli zavzeti turjaškega gradu. Iz tega je pravljiča o vsekanem križu. Neki Turek je baje z mečem usekal sv. razpe lo, križ se je na nil v znamenje odpuščanja. Turk se dal krstiti. Usekana ra-

SV. AHAC pri Turjaku - p.c.

5

po risbi Jereba, rokopis Škocjan pri
Turjaku, str. 66, leta 1913.

vidi še danes. Križ stoji nekako sredi cerkve, na enem izmed stebrov.
valvasor navaja 13 oltajrev.

Cerkev zdaj zasukana. Tam kjer je stal prvotno vel. oltar je sedaj pevski
kor; kjer zdaj vel.o. bil vhod v cerkev. Mogoče ta premenba iz časa, ko
so spremenili cerkvi patrona?

Misal iz l. 1663.

Mali zvon: Nioalus Boset me fecit anno 1642. Zgoraj: Verbum caro factum
est. Christus rex venit cum pace.

Mali zvon: Im Namen Gottes bin ich durch das Feuer geflossen. Adam Ko-
khel jadt mich zu Laibach gossen anno 1647.

Janez Jereb, Kronika fare Škocjan pri T., knjiga 1 do 1900.
izpisal Ceve 1967.